

Sygn. akt II PK 334/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia "[...]" w P. na rzecz M. B.
przeciwko H. Sp. z o.o. w S.
o ryczałty za noclegi,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 5 czerwca 2014 r.,

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od powoda -
Stowarzyszenia "[...]" w P. na rzecz strony pozwanej 900 zł
(dziewięćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie „[...]” w P., występujące na rzecz pracownika M. B. wniosło pozew przeciwko H. sp. z o.o. z siedzibą w S. o zapłatę 47.500 zł tytułu niewypłaconych ryczałtów za noclegi w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 lipca 2011 r. wraz z ustawowymi odsetkami, oraz zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm prawem przepisanych. M. B. nie wstąpił do procesu w charakterze strony powodowej.

Wyrokiem z 5 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w B. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że M. B. w okresie od 27 sierpnia 2009 r. do 22 sierpnia 2011 r. był zatrudniony przez pozwanego na stanowisku kierowcy międzynarodowego w pełnym wymiarze czasu pracy, w zadaniowym systemie czasu pracy. Oprócz wynagrodzenia za pracę przysługiwał mu miesięczny ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych, zaliczka na poczet wynagrodzenia za czas dyżurów, w przypadku podróży w załodze dwuosobowej, a także otrzymywał od pozwanego dietę w kwocie 42 euro za każdy dzień pobytu za granicą. M. B. wyjeżdżał do pracy przeważnie na kilkanaście dni, a następnie wracał do kraju gdzie miał kilkudniową przerwę. Wykonując podróże służbowe za granicę otrzymywał od pracodawcy do użytkowania samochody, które były wyposażone w dwa miejsca do spania, ogrzewanie postojowe oraz lodówkę; w pojeździe nie było węzła sanitarnego ani klimatyzacji postojowej działającej niezależnie od pracy silnika. M. B. nocował w pojeździe, pełniąc nadzór nad przewożonym ładunkiem, do czego zobowiązał go pracodawca.

U pozwanego, jako pracodawcy zatrudniającego ponad 20 pracowników, został wprowadzony regulamin wynagradzania, w którym w § 11 przewidziano prawo kierowców do ekwiwalentu pieniężnego na pokrycie kosztów pobytu za granicą. Ekwiwalent ten miał przysługiwać na pokrycie kosztów wyżywienia oraz noclegu, w wysokości określonej w umowie o pracę. Ekwiwalent ten, w poszczególnych umowach o pracę zawieranych z kierowcami, został określany mianem „diety” i był wskazywany w określonej, zryczałtowanej wysokości (niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków przez kierowców). „Dieta” była

rozumiana wśród kierowców jako wszystkie koszty, które ponosili w związku z zagraniczną podróżą służbową. W ten sposób kierowca mógł w sposób jasny i zrozumiały podliczyć w jakiej łącznie wysokości otrzyma świadczenia od pracodawcy.

Dokonując oceny prawnej zgłoszonego roszczenia, Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na kwalifikację podróży służbowej kierowcy w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2012 r., poz. 1155 ze zm.), oraz prawo do należności na pokrycie kosztów podróży służbowej na zasadach określonych w art. 77⁵ § 3-5 k.p. w związku z art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców. Stwierdził, że zarówno w obowiązującym jak i poprzednim stanie prawnym (tj. przed zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz zmianie niektórych innych ustaw, które weszły w życie 3 kwietnia 2010 r.), skutkiem wykonywania pracy w podróży służbowej przez kierowcę przewoźnika drogowego jest obowiązek pokrycia kosztów związanych z tą podróżą przez pracodawcę. Wskazał, że pozwany pracodawca nie jest podmiotem publicznym i mógł uregulować należności pracowników związane z podróżą służbową w odmienny sposób niż w rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości i warunków ustalania należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i za granicą (Dz.U. Nr 236, poz. 1990 i 1991 ze zm.) – to znaczny zarówno w sposób korzystniejszy jak i mniej korzystny dla pracowników od tego, jaki wynika z odpowiedniego rozporządzenia, za wyjątkiem diety z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, która nie mogła być niższa niż dieta w podróży służbowej na obszarze kraju określona dla sfery budżetowej (art. 77⁵ § 4 k.p.). Oznaczało to, że diety z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju mogły być niższe niż diety ustalone w rozporządzeniu dotyczącym podróży służbowych poza granicami kraju, ale nie mogły być niższe niż diety ustalone w rozporządzeniu dotyczących podróży służbowej na obszarze kraju.

Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwany świadczenia należne kierowcom międzynarodowym z tytułu podróży służbowej uregulował odmiennie niż w rozporządzeniu poprzez wprowadzenie stawek ryczałtowych w wysokości

określonej w umowach o pracę. Ryczałt ten przysługiwał na pokrycie wszelkich kosztów pobytu za granicą. Dokonując wykładni postanowień umowy o pracę w zakresie pokrywania kosztów podróży służbowej przez pracodawcę, Sąd stwierdził, że zapisy te stanowiły doprecyzowanie wysokości należnego pracownikowi ryczałtu (ekwiwalentu pieniężnego uregulowanego w Regulaminie wynagradzana) tytułem zwiększonych kosztów utrzymania w podróży służbowej. W ocenie Sądu zamiarem stron umowy nie było uregulowanie w umowie o pracę należnych świadczeń związanych z podróżą służbową tylko co do części tej materii. Stwierdził, dalej, że brak było dostatecznych podstaw aby utożsamiać i definiować określenie „dieta” użyte w umowie o pracę wyłącznie w sposób normatywny, to jest w znaczeniu, w jakim zostało użyte w rozporządzeniach dotyczących podróży służbowej, w których przez dietę rozumie się świadczenie na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła strona powodowa. Zarzuciła naruszenie art. 18 § 1, 3 k.p., art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p., art. 77⁵ § 1,3, 5 k.p., § 2 ust. 2 lit. b oraz § 9 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, art. 241¹³ § 2 k.p. w zw. z art. 77² § 5 k.p.; art. 8 ust. 8 rozporządzenia WE nr 561/2006 oraz art. 14 ustawy o czasie pracy kierowców, a także naruszenie art. 233 k.p.c.

Sąd Okręgowy z B. wyrokiem z 5 czerwca 2014 r. oddalił apelację powoda, zasądzając od powoda na rzecz pozwanej kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd pierwszej instancji ustalił stan faktyczny, nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów i dokonał właściwej oceny prawnej dochodzonych roszczeń. Stwierdził, że niezależnie od zmiany stanu prawnego (do 3 kwietnia 2010 r. – dla oceny roszczeń powoda należy stosować regulacje prawa europejskiego rozporządzenia WE nr 561/2006, ustawy o czasie pracy kierowców i stosowane na zasadzie analogii przepisy rozporządzenia; po tej dacie – wprost rozporządzenie z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej

jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju), pracodawca powinien zapewnić kierowcy bezpłatny nocleg lub zwrócić poniesione przez kierowcę koszty związane z zapewnieniem sobie noclegu. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że roszczenia były bezzasadne w świetle treści umowy o pracę jak i obowiązujących u pracodawcy regulacji wewnętrznych. Stwierdził, że zakres pojęciowy terminu „dieta”, którym strony posłużyły się w umowie o pracę, był tożsamy z zakresem pojęciowym „ekwiwalentu pieniężnego” wypłacanego kierowcom tytułem zwrotu kosztów podróży w rozumieniu regulaminu wynagradzania (w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2009 r.). Sąd wskazał, dalej, że nawet gdyby przyjąć, za stroną powodową, że wersja regulaminu wynagradzania, w której pojęciem ekwiwalentu objęto zwrot kosztów wyżywienia i ryczałt za nocleg nigdy nie weszła w życie, to okoliczność ta nie miałaby znaczenia dla oceny zasadności powództwa, ponieważ łącząca strony umowy o pracę w sposób jasny określała, że kwota 42 euro obejmuje zwrot wszystkich kosztów podróży (nie tylko wyżywienia ale i ryczałt za nocleg). Ponadto, wskazał, że zwyczajowo w gałęzi transportu międzynarodowego określenie „dieta” jest potocznie rozumiane jako całość wszystkich należności z tytułu wydatków (kosztów) związanych z podróżą służbową kierowcy. Sąd Okręgowy, przyjmując hipotetyczne założenie, że pozwana spółka nie wypłacała ryczałtu za nocleg, względnie strony nie doprecyzowały co składa się na świadczenie przewidziane w umowie o pracę, a powód pozostawał w błędnym usprawiedliwionym przekonaniu, że dieta obejmuje jedynie zwrot kosztów wyżywienia, zauważył, że M. B. przez cały okres zatrudnienia godził się na nocleg w pojeździe. Sąd dodał, że aprobatą pracownika na spędzanie noclegów w kabinie samochodu uniemożliwia mu skuteczne dochodzenie ewentualnej rekompensaty za brak hotelu. Zdaniem Sądu pracodawca zapewnił pracownikowi bezpłatny nocleg w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia, umożliwiając spanie w samochodach o największych na rynku kabinach i wysokim standardzie. Pracownik natomiast nie ponosił żadnych kosztów w związku z spędzaniem noclegu w hotelu, nie mógł więc domagać się zwrotu wydatków, których w rzeczywistości nie poniósł spędzając noclegi w kabinie. Wobec braku zamiaru pracownika spędzania noclegów w warunkach hotelowych, w ocenie Sądu jego roszczenie (przy hipotetycznym

założeniu, że wypłacone mu „diety” nie obejmowały ryczałtu za nocleg – nie było podstaw) należałoby uznać za sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa jakim jest prawo do ryczałtu za nocleg.

W skardze kasacyjnej strona powodowa zaskarżyła w całości powyższy wyrok, zarzucając naruszenia prawa materialnego, a mianowicie:

(-) art. 18 § 1 k.p., przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że wypłacana pracownikowi kwota 42 euro za dobę podróży służbowej stanowiła ekwiwalent pieniężny na pokrycie kosztów pobytu za granicą określony w § 11 regulaminu wynagradzania obowiązującego u pozwanego, gdy tymczasem z łączącej strony umowy (pkt 2.4) oraz z dokumentacji płacowej wynika wprost, że pracodawca zobowiązał się i wypłacał pracownikowi wyłącznie dietę w wysokości 42 euro za każdy dzień pobytu za granicą i tym samym postanowienia umowy o pracę jako korzystniejsze dla pracownika należy traktować jako obowiązujące strony w pierwszej kolejności; pojęcie „dieta” użyte przez pracodawcę w sporządzonej umowie o pracę (pkt 2.4) obejmuje swoim zakresem także należne pracownikowi świadczenie tytułem ryczałtu za noclegi, gdy tymczasem pojęcie to zdefiniowane jest w sposób wiążący w dwóch rozporządzeniach MPiPS z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości i warunków ustalania należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i poza granicami kraju (ustawodawca wymienia osobno diety oraz zwrot kosztów przejazdów i dojazdów oraz noclegów), a zatem nie ma podstaw prawnych, aby w postanowieniach umowy podział ten nie został zachowany. Postanowienia umowy w tym zakresie, jako mniej korzystne dla pracownika nie są ważne z mocy art. 18 § 1 k.p.;

(-) art. 18 § 3 k.p. przez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że w zakresie dotyczącym przyznawania należności z tytułu podróży służbowych obowiązujący u pozwanego regulamin wynagradzania obowiązywał pracownika, gdy tymczasem postanowienia regulaminu wynagradzania w § 11 ust. 1 naruszają zasadę równego traktowania w zatrudnieniu;

(-) art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. i w związku z art. 18 § 1 k.p., przez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że zgodnym zamiarem stron stosunku pracy było przyjęcie, że użyte w umowie o pracę sformułowanie „dieta”

obejmuje również świadczenie z tytułu ryczałtu za nocleg, w sytuacji gdy taka interpretacja zapisów umowy jest bezsprzecznie mniej korzystna dla pracownika niż interpretacja, która ma podstawy w ogólnych przepisach prawa pracy;

(-) art. 77⁵ § 3 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pracodawca mógł uregulować kwestię wypłaty należności z tytułu podróży służbowych częściowo w regulaminie wynagradzania, a częściowo w umowie o pracę, gdy tymczasem ustawodawca wyraźnie przewidział, że w przypadku pozwanej spółki możliwe to było wyłącznie w regulaminie wynagradzania i wykluczone jest regulowanie tych kwestii jednocześnie częściowo w regulaminie wynagradzania oraz częściowo w umowie o pracę;

(-) art. 77⁵ § 1, 3 i 5 k.p. oraz § 2 ust. 2 lit. b oraz § 9 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi (...) z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w związku z § 11 ust. 1 regulaminu wynagradzania poprzez zastosowanie w miejsce ogólnych przepisów prawa pracy normy prawnej przewidzianej w § 11 ust. 1 regulaminu wynagradzania, w sytuacji gdy: - regulamin wynagradzania w ogóle nie został podany do wiadomości pracownika w sposób przyjęty u pracodawcy (brak potwierdzenia na piśmie przez pracownika wymaganego przez pracodawcę w § 14 ust. 2 regulaminu wynagradzania), a § 14 ust. 3 regulaminu wynagradzania wyraźnie stanowi, że odmowa potwierdzenia o zapoznaniu się z regulaminem będzie traktowana na równi z odmową przestrzegania postanowień regulaminu; - regulamin wynagradzania w § 11 nie zawiera określenia samej wysokości należnego pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego na pokrycie kosztów pobytu za granicą, a zatem Sąd Okręgowy z uwagi na znaczną ułomność regulaminu w tym zakresie winien ustalić i zasądzić należne pracownikowi wynagrodzenie, kierując się wskazaniem zawartymi w powszechnie obowiązujących przepisach kodeksu pracy;

(-) § 9 ust. 2 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi (...) z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju przez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji przyjęcie, że ryczałt za nocleg nie przysługuje pracownikowi w sytuacji, gdy nie

poniósł on żadnych kosztów w związku z noclegiem spędzonym w zagranicznej podróży służbowej;

(-) art. 241¹³ § 2 k.p. w zw. z art. 77² § 5 k.p. poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że pozwany pracodawca dokonując zmiany regulaminu wynagradzania nie był obowiązany dokonać wobec pracownika zmiany w trybie określonym tymi przepisami, tj. w drodze wypowiedzenia dotychczasowych warunków zatrudnienia, ewentualnie w drodze zawarcia z pracownikiem porozumienia zmieniającego dotychczasowe warunki zatrudnienia oraz błędne przyjęcie, że regulamin wynagradzania w brzmieniu obowiązujących do dnia 1 września 2009 r. obowiązywał reprezentowanego pracownika;

(-) art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/2006 oraz art. 14 ustawy o czasie pracy kierowców przez ich nieprawidłowe zastosowanie i błędną wykładnię polegające na zastosowaniu tych przepisów do zasad rekompensowania pracownikom kosztów podróży służbowych, podczas gdy przepisy te nie należą w ogóle do przepisów prawa pracy i nie regulują tych kwestii, a są wyłącznie przepisami prawa administracyjnego regulującego czas jazdy i odpoczynki kierowców.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz M. B. kwoty 47.500 zł tytułem należności za niewypłacone ryczałty za noclegi w spornym okresie, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nieuzasadniona.

Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę w granicach podstaw kasacyjnych, a ponieważ skarżący nie zarzucił naruszenia przepisów postępowania, Sąd Najwyższy jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku przy ocenie naruszenia prawa materialnego (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.).

Zgodnie z ustalonym w sprawie stanem faktycznym, strony w umowie o pracę uzgodniły, że kwota 42 euro obejmuje nie tylko wyżywienie podczas podróży służbowej, ale również ryczałt za nocleg. Ustalenie treści oświadczenia woli stron umowy jest ustaleniem faktycznym, a uchybienia w tym zakresie – z ograniczeniami przewidzianymi w art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p. – mogą być podnoszone w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący nie podniósł zarzutu naruszenia przepisów postępowania. W takiej sytuacji nie wystarczy zarzut naruszenia art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p., aby podważyć ustalenia faktyczne, na podstawie których wydano zaskarżone orzeczenie, w tym ustalenie dotyczące treści umowy o pracę w zakresie znaczenia, jakie strony przypisały sformułowaniu „dieta”.

Zgodnie z art. 18 § 1 k.p., jak słusznie zauważa skarżący, postanowienia umowy o pracę nie mogą być mniej korzystne niż przepisy prawa pracy. Niemniej, w okolicznościach tej sprawy, zarzut naruszenia art. 18 § 1 k.p. byłby zasadny tylko wówczas, gdyby umowa o pracę określała prawo do kompensaty kosztów podróży służbowych w zakresie niższym niż przewidują to przepisy prawa pracy. Skarżący stwierdza wprawdzie, że ustalony w umowie o pracę ryczałt w wysokości 42 euro obejmował tylko wyżywienie. Niemniej twierdzenie to jest sprzeczne z ustaleniami faktycznymi, którymi Sąd Najwyższy jest związany, a z których wynika, że określony w umowie o pracę ryczałt obejmował również koszt noclegu. Wracając zatem do zarzutu naruszenia art. 18 § 1 k.p., uwzględniając ustalenia faktyczne tej sprawy, brak podstaw do uznania, że postanowienia umowy o pracę określające ryczałt za koszty podróży były mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy. W toku postępowania przed sądami powszechnymi strona powodowa nie wykazała, że kwota 42 euro była niższa niż suma ryczałtów noclegowych wyliczonych według przepisów powszechnych, w tym § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, oraz diety, której minimalna granica określona była w art. 77⁵ § 4 k.p.

Odnosnie zarzutu naruszenia art. 18 § 3 k.p., zarzut ten nie pozostaje w związku z okolicznościami tej sprawy. Podstawą żądania w tej sprawie nie była sytuacja, w której reprezentowany pracownik w czasie podróży korzystał z noclegu w hotelu, a pracodawca nie pokrył kosztów takiego noclegu.

Co do zarzutu naruszenia art. 77⁵ § 3 k.p., Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Najwyższego rozpoznającego podobne sprawy między tymi samymi stronami wyrażone w wyrokach z: 13 sierpnia 2015 r., II PK 241/14 (niepubl.); 15 września 2015 r., II PK 248/14 (niepubl.); 7 października 2015 r., II PK 252/14 (niepubl), a mianowicie, że przepis ten nie został naruszony w sytuacji, gdy pracodawca, zobowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania, nie określa w regulaminie kwotowo należności z tytułu podróży służbowej i kwestię tę – to jest konkretyzacji wysokości tych należności - pozostawia do określenia stronom w umowach o pracę. W okolicznościach tej sprawy, odesłanie w regulaminie wynagradzania do postanowień umowy o pracę w zakresie określenia kwoty ryczałtu z tytułu kosztów podróży służbowej należy interpretować w świetle przepisów prawa powszechnie obowiązującego (art. 77⁵ § 4-5 k.p.) oraz hierarchii źródeł prawa pracy (art. 9 § 2 i 3 k.p.). Z czego wynika, że w okolicznościach tej sprawy, punkt odniesienia dla oceny korzystności postanowień umowy o pracę określających wysokość ryczałtu (art. 18 § 1 k.p.), a w konsekwencji ich ważności (art. 18 § 2 k.p.), stanowiły przepisy prawa powszechnie obowiązującego. Zarzut naruszenia art. 77⁵ § 3 k.p. nie prowadzi i nie uzasadnia zatem stwierdzenia nieważności postanowień umowy o pracę określających wysokość „diety” rozumianej jako wszelkie należności z tytułu podróży służbowej.

Skarżący powołując się na treść art. 77⁵ § 1, 3 i 5 k.p. oraz § 2 ust. 2 lit. b oraz § 9 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. twierdzi, że skoro regulamin wynagradzania nie zawierał określenia samej wysokości należnego pracownikowi ekwiwalentu na pokrycie kosztów pobytu za granicą, to pracownikowi przysługuje wynagrodzenie zgodnie ze wskazaniem zawartymi w powszechnie obowiązujących przepisach. Odnosząc się do tego twierdzenia, należy zauważyć, że skarżący pomija postanowienia umowne i fakt uregulowania wysokości ekwiwalentu na pokrycie kosztów pobytu za granicą całościowo, a nie fragmentarycznie w umowie o pracę. Odwoływanie się do art. 77⁵ § 5 k.p. byłoby

natomiast uprawnione wówczas, gdy regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawierały postanowień, o których mowa w art. 77⁵ § 3 k.p., czyli nie regulowały kwot należności dotyczących podróży służbowych.

Kolejny zarzut, tym razem naruszenia § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r., również nie zasługuje na uwzględnienie. Zarzut ten byłby zasadny, gdyby Sąd oddalił powództwo wyłącznie w oparciu o uznanie, że kierowcy nie mają prawa do ryczałtu za noclegi z uwagi na spanie w kabinie samochodu. Taka wykładnia jest sprzeczna ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164). Wchwale tej przyjęto, że zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego - odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1-3 tego rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy. Wchwale wyjaśniono, że zwrot kosztów noclegu kierowcy powinien otrzymać według reguł takich jak w podróży służbowej, mimo że ustawa o czasie pracy kierowców dopiero od 3 kwietnia 2010 r. kwalifikuje pracę kierowców jako podróż służbową. Orzecznictwo potwierdza, że wymagany standard noclegu dla kierowcy międzynarodowego jest czymś innym niż nocleg w kabinie samochodu (wyrok SN z: 18 listopada 2014 r., II PK 36/14, LEX nr 1567473; 8 stycznia 2013 r., II PK 144/12, LEX nr 1375389; 1 kwietnia 2011 r., II PK 234/10, OSNP 2012 nr 9-10, poz. 119, oraz uchwała SN z 7 października 2014 r., I PZP 3/14, OSNP 2015 nr 4, poz. 47). Wracając do oceny zarzutu naruszenia § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r., nawiązując do rozważań Sądu Okręgowego przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które ostatecznie nie miały wpływu na rozstrzygnięcie. Sąd

bowiem oddalił powództwo, ponieważ uznał, że ryczałt za nocleg był uregulowany w umowie o pracę i postanowienia te gwarantowały kierowcom rekompensatę za nocleg nie niższą niż kwota za nocleg wynikająca z przepisów powszechnie obowiązujących.

Przechodząc do zarzutu naruszenia art. 241¹³ § 2 k.p. w związku z art. 77² § 5 k.p., zgodnie z tymi przepisami postanowienia regulaminu mniej korzystne dla pracowników wprowadza się w drodze wypowiedzenia pracownikom dotychczasowych warunków umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy. W rozpoznawanej sprawie przepisy te nie miały jednak zastosowania, ponieważ z ustalonego stanu faktycznego wynika, że postanowienia umowy o pracę były korzystniejsze w zakresie należności przysługujących z tytułu podróży służbowych niż określone w regulaminie wynagradzania i dlatego pracodawca nie był zobligowany dokonać wypowiedzenia zmieniającego.

Brak również podstaw do uwzględnienia ostatniego zarzutu skargi kasacyjnej dotyczącego nieprawidłowego zastosowania i błędnej wykładni art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U. UE. L. 2006.102.1) oraz art. 14 ustawy dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, które dotyczą gwarantowanych okresów odpoczynku dobowego i tygodniowego i nie obejmują kwestii kompensaty kosztów podróży służbowej. Na powyższe zwracał uwagę Sąd Najwyższy już w uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały z 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.; o kosztach postępowania kasacyjnego – na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. oraz § 6 pkt 5, § 11 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

eb